

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlegezen beküldendők, még pedig 100 szög egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szög 2 frt, 200—300 szög 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábólélyeg is beküldendő.

Magán hirdetések:
A 3-hasabos garmondsor elsőhirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Egy kis indítvány.

Ki közülünk Svájc, Salzburg és a bajor felföldön megfordult, nem kerülhet el figyelmét nagy sokasága azon rendkívül izletes fadaragványoknak, melylyel a kirándulási helyek, sőt a városok is előzőnölve vannak, s melyek az ottani lakosság egy részének egy igen tisztességesen jutalmazó életmódot nyújtanak. Egyes községek tulnyomólag, majdnem kizárólag e művek után élnek, nemcsak a fent elősorolt helyeken, hanem az iparág erősen műveltnék látszik Württembergben, s általában a schwartzwaldi erdőségekben, utóbbi helyen az órákészítéssel is kapcsolatba lépven.

Miért ne lenne ez iparág hazánkba is átlátható, avagy szűk körülmények közt élő felvidékünkön nem áldás lenne-e elterjesztése e kézügyességnek, avagy nem töltene-e ki helyenkint a téli munka azon hiányát, mely felett nemzetgazdászaink annyit sópáncsognak?

Igenis, én azt tartom, hogy a fadaragás mestersége meghonosítható nálunk is, csak hogy igen természetesen, elterjedése nem egy-két év kérdése; mindenek előtt az izlést kell nemesíteni, fejleszteni rajziskolák által, melyek ez irányban mintagyűjteményekkel lesznek felszerelendők.

A felvidék fában gazdag vidékeinek egy vagy két pontján, de ha csak egyen is, mielőbb kívánatos lenne, hogy a kezdeményezés megtétetnék; alkalmas, ügyes tanító, Svájc vagy Berchtesgadenből szerezni, nehézség nélkül járna.

A költség egy ily iskola felállítására, tekintve, hogy rajziskolák alkalmas ponton található, oly csekély lenne, hogy említésre is alig méltó, s bármennyire ismerjem is az illető miniszterium budgetének korlátolt voltát, alig kétkedhetem, hogy a szükséges kis összeg még ki ne kerüljön.

Merem hinni, hogy a minden jó és nemes iránt annyi érzékkel bíró közoktatási miniszter e kis figyelmeztetésnek azonnal felismerendi horderejét, s az eszme testté fog válni rövid idő alatt.

A jövőnek dolgozunk kezére, ha egy életre való iparágunk rakjuk le csiráit. Lehet, hogy a jelen nemzedék nagy eredményeknek tanuja még nem fog lenni. De kétségtelen előttem, hogy a távolabb jövőben áldani fogják a kezeiket, melyek számos család jóllétének rakták le előrelátólag alapjait.

Ha tán némelyeknek kicsinyesnek

látszik az ügy, annak egyszerűen azt felelem, hogy nincs az a csekélynek látszó munka, melynek okszerű kezeléssel hatást nem lehet eszközölni a népeletben.

Népünknek számos, fájdalom, tul számos üres órái vannak, főleg télen, csempészünk közébe ez üres órák betöltésére egy kis foglalkozást, mely a jelenben is divó primitív fadaragványok korlátait túllépve, nemesebb voltánál fogva, nemesítőleg hatna kedélyére, s egész lényére.

Ha áll a közmondás, hogy „a munka nemesít”, kétszeresen kell hogy álljon e munkánál, mely már maga is nemesebb sok más munkánál.

Ez iparág a műveltebb osztályokban fog egyelőre elterjedhetni, de terjedni fog később lefelé is.

Nehézség nélkül ma már mit sem lehet elérni, ne ijedjünk vissza a kezdet nehézségeitől és kicsiségétől, mert „Gutta cavat lapidem.”

Ha minden lehető alkalmat felhasználunk, mellyel népünk közt a munkakedvet, a jutalmazó foglalkozást terjeszthetjük, utóvégre is munkássá, iparossá fogjuk tenni azt.

S kérem, lehet-e ennél fontosabb feladatunk?

HIVATALOS RÉSZ.

Torontálmegye törvényhatósági bizottságának

1884. évi november hó 5-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

(Folytatás.)

Göndöcs Benedek országgyűlési képviselő indítványa hazánk ezredéves állami fennállása emlékének megünnepelese és megörökítése tárgyában a képviselőház és magas kormányhoz hason szellemű felirattal támogatás végett. — Hasonszellemű felirattal pártoltatik.

Franzfeld község képviselő testületének a 1912. ex 1884. sz. alispáni korrendelet megszüntetése iránti határozata. — Feloldatik.

Offszencza község képviselő testületének a községi jegyző haszonélvezetbe bocsájtandó 521 négyszögöl kert érdemében hozott határozata. — Ujabb határozataira utasítatik.

Nógrádmegye közönségének az izraelita anyakönyvek vezetése tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata pártolás végett. — Tudomásul vétetik.

Nógrádmegye közönségének a közigazgatási bizottságok jogkörébe utalt kihágások elbírálása folytán befolyó büntetés pénzek az eljárás közgazgatási hatóságok kihágási alapjára fordíthatása iránti felirata a képviselőház-

hoz pártolás végett. — Hasonszellemű felirattal pártoltatik.

Szent-Mihály községének az államkincstárral kötött adásvételi szerződése jóváhagyás végett. — Feloldatik.

Alispáni előterjesztés a betöltetlen maradt 5 közigazgatási gyakornoki állomás betöltésére, esetleg ezen állások be nem töltése folytán megtakarított összegek hovatfordítása iránt. — Tudomásul vétetik.

Tisza-Szent-Miklós község képviselőtestületének határozata, mellyel a pénztári különhelyiség berendezése iránti elnöki javaslat elvetetik. — Módosítással helybenhagyatik.

A pardányi szolgabírósnak Dr. Wachtler p. u. ministeri titkár elleni panasza. — A p. u. miniszterhez felirat meneszetik.

Szerb-Ittebe község képviselő testületének a regalebérlet után befolyt bérjövdelem hovatfordítása tárgyában hozott határozata. — Részben helybenhagyatik.

Sárosmegye közönségének a hazánkat fenyegető földmívelési és közgazdasági válságok elhárítása érdekében a képviselőházhoz intézett felirata pártolás végett. — A gazdasági egyesületnek kiadatik.

Baró Fejérváry Géza honvédelmi miniszterre lett kinevezése feletti értesítvény. — Üdvözlő felirat.

Kumán községének az 1882. évi XXVIII. t. cz. 2. §-a bővebb magyarázata iránt a képviselőházhoz intézett felirata. — Felterjesztetik.

A török-becsei járás szolgabírája betérjeszti Karlova község képviselő testületének Koos István ügyvéd jutalmazása tárgyában hozott határozatát. — A község képviselő testületének határozata feloldatik.

A módosi járás szolgabírája betérjeszti Rill János volt módosi tanító nyugdíjaztatására vonatkozó iratok határozat hozatal végett. — A nm. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz felderítő felterjesztés intézteni határozatott.

A török-becsei járás szolgabírája betérjeszti Gyertyánffy Béla ottani szolgabírói segéd és th. szolgabíróinak 4 heti szabadság iránti kérvényét. — A kért szabadság megadatik.

A tör.-kanizsai járás szolgabírája bemutatja Monostor község képviselő testületének határozatát, melyben magát közgyámi tartás tekintetében a csokai csoporthoz beosztatni kéri. — Feloldatik.

A központi szolgabíró bemutatja Perlasz község képviselő testületének a réti földek bérbeadása, illetve a réti földek lélek szám szerinti felosztása iránti határozatát. — Feloldatik.

Ügyészi vélemény Csóka községbeli Marczibányi-féle iskola alapítvány ügyében. — A számfeljés elrendellettelt Csóka község költségén.

Cseneji szolgabíró bemutatja Csatád község képviselő testületének 36 hold legelő kihalásának iránti határozatát. — Feloldatik.

T.-becsei szolgabíró bemutatja a tarrasi község előljárósági választásra vonatkozó iratokat és felebbezést. — A választás jóváhagyatott.

A perjamosi szolgabíró bemutatja Perjamos járási all. val. határozatát a közlekedési utak rossz állapota a Galaczká szabályozása és a katonai laktanyák építése tárgyában. — Kiadatik az állam építészeti hivatalnak és a ministeri biztosnak az 1885. évi közmunika erő előirányzatának elkészítése alkalmával leendő tekintetbe vétel végett.

M. számvevőség bemutatja Karlova község volt számadói által megterítendő összegekről kimutatást. — A számadók a hiányzó összeg megfizetésében elmarasztaltattak.

Wetschl Gyula, magy. kir. államépítészeti díjnak kérvénye egy pótdíj engedélyezése iránt. — Miután állami közeg leven, kérvénye a közigazgatási bizottsághoz áttétetett.

A nm. belügyminiszterium a m. gyámügyi szabályrendelet némely §-ainak módosítása iránti ügyét tárgyalás végett. — Ujabb felirata felterjesztése határozatott el, az előbbi közgyűlésben már kimondott módosítás elfogadása iránt.

A török-kanizsai szolgabíró bemutatja a szőregi Bara földjének újbóli felmérése és felosztása tárgyában jelentését. — Feloldatik.

Ügyészi vélemény Nagy-Kikinda község képv. testületének határozatára vonatkozólag, mely szerint Bogdán Lázár bérllőnek 1500 frt haszonbéri összeg elengedtetett. — Jóváhagyatott.

Az alibunári szolgabíró jelentése a petrovoszleői templom bekerítése ügyében. — A bemutatott határozat kivételesen jóváhagyatott.

A n.-szent-miklósi szolgabíró bemutatja Albrechtsflor község képviselő testületének a község határában a heres és kaposztás kertek között létesítendő új duló ut tárgyában hozott határozatot. — Feloldatik.

A t.-kanizsai járás szolgabírája bemutatja Tisza-Szent-Miklós község képv. testületének határozatát a Sodományi pusztaira hajtandó marhák iránt. — Feloldatik.

Torontálmegyei alispáni jelentés 1883-ik évre.

A telepítési ügy kapcsolatban a csángó kérdéssel.

(Folytatás.)

6. Tanügy.

Hertelendyfalván 84, Naggyörgyfalván pedig 114 tanköteles csángó gyermek.

A tankötelesek egy azon czélra kibérelt házban iskoláztatnak ideiglenes tanító által, ugy Hertelendyfalván, mint Naggyörgyfalván, — mely ideiglenesség azonban ez utóbbi községben már legfeljebb 2 hónapig tarthat, — mert az év végével az iskolaépítés annyira haladt, hogy csakis a belső munka és felszerelés hiányzik még. — Hertelendyfalván csak tavasszal fog az iskolaépítés megkezdetni.

7. Vallásügy.

A hertelendyfalvi székelyek 94 személy kivételével mind ev. református vallásúak és a közel fekvő pancsovai ref. plebániához vannak csatolva; a naggyörgyfalviak mind román, katolikusok és a homolici plebániához tar-

TÁRCZA.

Csongorádi bíró lánya.

(Népies ballada.)

Csongorádi öreg bíró kantározza a lovát —
„Édes apám — szülő apám, ilyen késő hova hát?”
„A csillagok mig lefutnak — lemennek,
Csillagfényes becsületet szereztek a nevemnek!”

Kinn a pusztán zúgva-búgva az őszi szél csavarog —
„Hej, hűjába ragyogtok, ti fényben úszó csillagok —
Bíró lánya, a szomedben szebb a csillag — fényesebb;
Bíró lánya — ha nem szeretsz, meghalok én éretted.” —
Nyalka legény — nyalka betyár felpattan a lovára,
— A futó szél — repülő por nem érhet a nyomába.

Csongorádi bíró lánya csak jár — csak jár egyedül —
A kertjibe virágok közt meg sem pihen — le se ül,
Tépegeti — tépegeti a virágot — levelet —
„Megigérté — ha el nem jön — ha el nem jön — nem szeret —”
Csók zárja be az ajkát: „Eljöttem én látod,
Megkeresni szemeidben a szép menyországot —
Többet ér a te kezdből, öreg bíró lánya,

Egy szál tövis, mint a mező minden virágszála!
— Szép angyalom, láttál-e már két rózsát egy ágon?
Te vagy az én virágtársam — nyíló rózsapárom —
Sha az egyik zúgó szélről letörök az ágról,
Utánna hervad a másik a szerelmi vágtyól!”

Zörren a lomb, rezzen a lomb, reszkdnek az ágak —
„Szép angyalom, talán nem jól zártad be a házat?”
Recscsen a lomb — török az ág — „Ide, falu népe!”
Mulatozunk — bíró lánya — betyár gyerek szépe!
Csongorádi öreg bíró, ide csak egy szóra!
Szegény bíró — öreg bíró lezuhan a porba: —
„Vigyétek el azt a leányt, hogy senki ne lássa,
Hervadt szívem egyetlen volt viruló virága;
Legyen társa, futó társa a csavargó szélnek —
Őszi szélben tovaszálló hervadó levélnek,
Száradjon ki gyökeréből bölcsőjének fája,
Ne hulljon az ég harmatja átkozott sirjára!”

— Csörren — zörren a rabbilincs oly siralmas hangja,
Haj! de jobban sir a betyár, haj, de jobban rabja,
Sir a leány: „Ha futó szél volna, lennék társa —
Ha virág vón’, társa lennék az elhervadásba!”

Csörren — zörren a rabbilincs, meg-megáll a rabja,
Mintha itt e pusztta földön menyországot hagyna —

„Szép angyalom — bíró lánya — tedd el ezt a rózsát
Ugy hasonlít az én hozzám — ugy hasonlít hozzád,
Ha elmentem messze-messze — megmondja a néked,
Hű szeretőd — hű kedvesed merre jár most érted?”
Csörren — zörren a rabbilincs, meg-megáll a rabja,
Mintha itt a pusztta földön menyországot hagyna.

Csongorádi bíró lánya felöltözik szépen,
Zúgó szél közt — búgó szél közt barangol a réten:
„Merre van az én kedvesem, te kis madár mond meg!”
Zokog a szél — sűvölt a szél — reszkd a lomb — reszkd;
„Oh! pedig már zug a harang — esküvőre mennék —
A nóta is fölhangzott már — csak ránk vár a násznép.”

Szép csöndes tó — hullámzó tó oda lent a réten:
„Rózsa halom, a szeretőm hol van, nem jön értem?”
— Kebelén a nyíló virág — kebelén a rózsza
Megcsillan a csöndes vizen — megcsillan a tóba —
— „Ott van — ott az én szeretőm — szép piros az arca,
Hogy hivoogat — hogy intetet két ölelő karja —
Megyek — megyek! Lakodalom, fényes násznép tánczra!”

Csongorádi vén bírónak volt egy szép leánya. —

Aszalay Dániel.

toznak. Általában mindkét vallásbeliek eléggé istenfélők és vallásosak.

8. Rendőri ügy.

Kedzében gyakorabban fordultak elő az östelepekkel surlódások apróbb rendőri kihágások és a hatósági intézkedések iránti engedelmesség, de ennek oka abban rejlett, hogy míg a székelek letelepedve nem voltak és házaikat el nem készítették, kimeletlenek és elnézőnek kellett irányukban lenni, nehogy a telepedéstől elkedvetlenítsenek, — később azonban, midőn már házaik elkészültek és el- lenük nagyobb szigorral lehetett fellépni, a kihágások is sokkal ritkábban fordultak elő.

Külömben büntény egy sem adta magát elő, kihágások pedig majdnem kizárólag verekedés, botrányos részegség, — és engedelmesség volt. — Azonban a mint említtem e tekintetben is feltűnő a javulás.

9. Tüzesetek.

Hertelendyfalván a lefolyt évben egy szé- kely szenvedett a tűz által kárt, a mennyiben kunyhója meggyült és holmija benn égett, el- lenben Nagygyörgyfalván 3 kunyhó égett el és a tulajdonosok holmija mindannyiszor ben- vevélt.

Itt nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy tűzoltószereke egyik telepen sincsenek és így igen nehéz volt a szalmából készült kunyhók tűzének eloltása.

10. Egészségügy.

Erre vonatkozólag előre bocsátom, hogy azon panaszok, melyek — nem alaptalanul, — épen a közegészségügyi viszonyok miatt mindjárt kezdetben hangzottak, s a csángók helyzetét a legfeketébb színben ecsetelték, leginkább a Gyurgyevóban, tehát Temesme- gyében elhelyeztetekre vonatkoztak, a hol a határozottan megszűnt églát, a kútvíz élvez- hetlensége és más körülmények valóban szo- moru állapotokat idéztek fel. Azóta a vi- szonyok ott is megjavultak, a megyénkhöz tartozó Hertelendyfalván és Nagygyörgyfalván pedig, hol a helyzet kezdettől fogva kevésbé súlyos volt, az alábbiakból kivétel s az or- vosi jelentésből merített adatok szerint, je- lenleg normalis egészségügyi állapot konstá- tálható.

Az orvosi jelentés szerint Nagygyörgy- falván az egészségi állapotok kezdettől fogva sokkal kedvezőbbek voltak, mint Gyurgyevón. Az előfordult betegségek számára aránytalanul kevesebbet, súlyosságra nézve pedig enyhébb lefolyásúak voltak. Nagygyörgyfalván még az az előnye is volt, hogy ott már május óta egy barakkház állott fenn, melyben a s- lyosabb betegek szakszerű kezelésben és ápo- lásban részesültek. A Gyurgyevón oly nagy aggodalmat kellő typhosus megbetegedések itt csak kivételesen fordultak elő; verhas a nyári hónapok mindegyikében fordult elő né- hany eset, de ezek mind gyógyulással vég- ződtek. A jelentkező betegek legnagyobb része itt is váltólázbán szenvedett, mely azon- ban itt oly sok senyvet és vízkórt nem ha- gyott hátra, mint Gyurgyevón. A kútvíz itt tiszta és jó, emésztési zavarokat nem idéz elő. Az egészségi állapotok október óta tel- jesen normalisak.

A hertelendyfalviak szeptemberig Marien- földön laktak. Egészségi állapotok elég ke- zelő volt, a mennyiben a váltólázból kivül alig fordult elő más betegségek; — miután azonban innen Hertelendyfalvára átköltöztek, egészségi állapotok rosszabbra fordult. A váltó- lázból makacsabbakká váltak s több esetben vízverzést és vízkórt okoztak, ugy szintén sok esetét észlelhetni a hosszu lefolyású csov- vas láznakak is. Itt még októberben is csak keveset javult az egészségi állapot, mit annak kellett tulajdonítanom, hogy a lakházak leg- később készültek el s az időváltozásoknak a kunyhóban a lakosok nagy mértékben ki voltak téve. — Jelenleg az egészségi állapo- tok itt is oly kedvezők, mint Nagygyörgy- falván.

Kórházak betegforgalma.

A nagygyörgyfalvi barakkház májushó eleje óta állott a fekvő betegek rendelkezé- sére, kik november 12-én innen a homoczi kórházba költöztek át. Betegforgalma követ- kező: fölvételt 8 hó alatt 133 beteg, ki- bocsájtott 111, meghalt 7, kezelés alatt visszamaradt 15; ápolási napok száma 3236.

A gyurgyevói barakkház nov. 12-én nyitott meg. Betegforgalma 2 hó alatt kö- vetkező: Fölvételt 63 beteg, kibocsájtott 39, meghalt 3, kezelés alatt visszamaradt 21, ápo- lási napok száma 543. — A homoczi kórház 25, a gyurgyevói barakkház 20 beteg szá- mára van berendezve.

Közérdekű voltánál fogva is közlendőnek tartom azon vélemény, melyet Dr. Schwarz telepítési orvos a telepítésre kijelölt helyekre nézve orvosi szempontból adott és melyet a magam részéről is, — különösen Gyurgyevót illetően — teljesen indokoltnak és a helyzet ismeretén alapulólag fogadok el.

(Folytatása következik.)

A „Délmagyarországi tanító-egylet nagy-beckereki fiók-egylete“

folyó hó 13-án tartotta őszi rendes közgyű- lését. Ezen közgyűlés a megjelent tagok szép számát, a hangulatot, mely azok közt urál- kodott tekintve, méltán sorakozhatik a fiók-egylet eddigi közgyűléseivel, melyek mindig akár a központban akár vidéken tartáltak, népesek, a tanügyre nézve üdvösek szoktak lenni. Miután Eiser Mihály fiók-egyleti elnök a kedvezőtlen idő dacára szép számú közgyűlési tagokat

üdvözölte, indítványára Baaden, Pinkert, Has- linger, Bartl és Mathias tagtársakból álló kül- dotség menesztetett Steinbach Antal kir. taná- csos tanfelügyelő ő nagyszághoz, hogy őt, ki velünk érez, ki ügyeink iránt mindig legme- legebben érdeklődik, a gyűlésre meghívja. Míg a küldöttség kiküldetésében eljár, Hoffmann Mátyás pénztárnok alig győzte a tagsági díja- kat szedni. Szerencsére szeretett tanfelügyelőnk nem sokáig késelt és így pénztárnokunk nyugodt lehet, mert tavaszig az egyleti tagok nem sok fáradságot fognak neki okozni és könyvéből a bevétel rovatát addig ha úgy tetszik egészen számúzheti. — A belépő tanfelügyelő öveitől, — mert ha ő mienk, mi az övé is vagyunk, — háromszoros lelkes éljennel fogadtattok. Ezen közgyűlésen az előadók mindannyian n.-becs- kerekiek voltak, kik feladatukat tökéletesen megoldották. Az első előadó Vári Mihály: „Mi- képen használja fel a tanító szabad idejét“ című előadásában ha mint maga mondá nem is új de mondhatjuk talpraesetten, életrevaló eszméket fejtegetett. Örvendeztesse a t. előadó többször is az egyletet ily szép munkákkal és így példákkal fog szolgálni arra nézve: „Mi- képen használja fel a tanító szabad idejét.“ A második előadó Rédl Ferencz, „Eszmefut- tatás a kollegiálistáról“ című előadásában néhány bármikor minden tanító által figye- melbe vehető, életrevaló tanácsot osztott a kol- legiálistáról. Az előadó által a kartársi és általában néptanítói életből élénk törté- nyeket hozott, akarkuk hinni itt-ott a haza némely vidékének egyes tanítóira alkalmazható, de Torontálmegye néptanítói több ízben be- bizonyították, hogy ők nemcsak általános tanítói, hanem kartársi feladatukat minden alkalommal tökéletesen és helyesen fejtették. — Az utolsó előadó volt Szabó Sándor, ki „A logikáról“ is annak alkalmazásáról“ értekezett. Mind a három előadás jegyzőkönyvi közzétételre jutalmaztatott. Az előadások után következtek az indítványok, melyek közül kiemeljük Hölczl Lőrinczét, mely a nagygyűlésekben a szakosítási élet és mű- ködés felelevenítését célozta. Az indítvány elfogadtattok. Bányai Jakab utolva a tankönyv irodalom terén elharapódzott visszaélésekre, hogy napjainkban boldog boldogtalan tankönyv- írással foglalkozik, tekintve továbbá hogy mind- eddig Torontálmegye földrajzi röviden tárgyaló akár népi iskolai tan, akár vezérkönyvnek hi- ányában vagyunk és ez oly hiány melynek pótlására az egylet volna hivatal Torontálmegye földrajzra pályázat kiírását indítványozza. Ennek ellenében Steinbach tanfelügyelő azon indít- ványa, melyhez utóbb B. is hozzájárult, mely szerint ezen tétel a jövő közgyűlésre vita tárgyaló kiütéssel, egyhangúlag elfogadtattok. A közgyűlés már egy ízben Torontálmegye fali térképe kiadásának szükségességét a mult ernesztházi közgyűlésen kimondta és így öröm- mel vette tudomásul tanfelügyelő ő nsgának azon jelentését, mely szerint Torontálmegye 1 méter nagysága térképe legkésőbb 3 hó mulva, a megye kiadásában meg fog jelenni. Üdvözöljük megyénk ügyeit vezető derek fér- fiaikat, ezen a teregen legyen meggyőződve hogy ezen nélkülözhetetlen tanszer kiadása által földrajzi oktatásunk előmozdításához lényegesen hozzájárultak, és Torontálmegye valamennyi iskoláját halára kötelezték. A jövő közgyűlés a most kitűzött vitakérdésnél fogva érdekes- nek ígérkezik, tekintve, hogy minden tagnak a kérdés tanulmányozására elég alkalmá és ideje leend. Tehát viszontlátásig; hol? annak Isten és Eiser elnök a megmondhatója, addig is „Bátran, gondosan, Istenben bízva előre“!!

Megbízásból: Bányai.

A „Délmagyarországi tanító-egylet“ pancsovai fiók-egylet-ének

folyó évi november hó 13-án, Franczföldön tartott közgyűlése.

1. Karner János, elnök, magyar és né- met nyelven tartott megnyitó beszédében az egyesülés szükségességét hangsúlyozván, az ülést megnyitottak nyilvánítja. — Ez után Franczföld község érdemes bírása lépven az emelvényre, az egybegyűlt tagokat a község nevében lelkes és szívesen szavakkal üdvö- zölte. Szép beszédét zajos éljenzéssel fog- adták.

2. Tudósítól a magyar nyelvű lapok szá- mára Király, a német nyelvűekre Veisz vá- lasztott meg.

A hosszu és változatos tárgysorozatból, mint fontosabb pontokat a következőket emel- jük ki: Uj tagokul fölvétettek 12-en s így az egyesületnek jelenleg 105 tagja van. A panc- sovai fiók-egylet tehát az egész délmagyar- országi egyesületnek 1/5-dét teszi. A pénz- tárnoki jelentésből kitűnik, miszerint az egye- sületnek van 137 frt készpénze s 100 frt követelése a tagsági hátralékokból. Ez utóbbira nézve elhatározottak, hogy ha a hátralékok a folyó év végéig be nem folynak, szolgabírói úton fogják beszédelni. Stodola Pál, francz- földi közséi tanító az olvasás tanításának történetét és módjait ismertette, beható rész- letességgel és kiváló szakismerettel. Az általa előterjesztett elvek a közgyűlés által elfogad- tattak és az értekezőknek jegyzőkönyvileg kö- szönet szavaztatott. Az árvaházra és Eötvös- alapra egyenkint 10 frt szavaztatott meg s mind a két intézmény a tagok kiváló figye- mébe és meleg pártfogásába ajánlottak. Egy- szersmind elhatározottak, hogy a pancsovai fiók-egylet főnöksége által eszközözendő gyű- jtés nem a „Délmagyarországi tanítóegylet“ elnökségéhez, hanem direkté az „Eötvös-alap“ és árvaház pénztárnokaihoz küldessék. — Elnök azon jelentéséről, hogy a főpénztár a

fiók-egylettől hátralék címén 100 frtot köve- tel, kimondattok, miszerint a főpénztár ezen követelése, mint alaptalan követelés, megta- gadtatik, miután a fiók-egylet a tagsági díjak után csak 30 krt ajánlott fejkenkint, ez pedig a fiók-egyleti pénztárnok által pontosan befiz- zettelett. — Elnök jelentése alapján sajnálata- lal értesült a közgyűlés, miszerint a magyar olvasó könyv ügye a nagygyűlés által elejt- tetett. Egyszersmind elhatározottak, hogy kér- dés intézessék a központi elnökséghez az iránt, hogy hovafovdítottak és fordítottak a fiók egyletek bejövő járulék, mely jelenleg már évenkint 5—600 forintra rug. A tavaszi közgyűlés alkalmával Bánát-Ujfaluban tertott concert tiszta jövedelmére nézve az ottani tantestület átirata alapján az határozattok, mi- szerint annak kétharmadrésze az újfalui tan- testület könyvtára javára, egyharmadrésze pe- dig a tanítói árvaházra fordítassék. A nagy- gyűlés által a választmányi tagok költségére vonatkozólag hozott határozat általános vissza- tétességgel fogadtattok, miután ezáltal a fiók egylete létfenntartása van megtámasztva s elha- tározottak, miszerint ezen határozat megvál- toztatására nézve az egylet minden morális eszközt felhasznál. A központi elnökség átirata Trefort Ágoston miniser ü r ő excellentiájá- nak a diszokmány átvétele alkalmával mondott beszéde zajos éljenzéssel fogadtattok; ugy- szinten tanfelügyelő ü r ő nagyságának átirata is. — A „Pédagogiai Szemle“ a tagok kiváló figyelmébe ajánlattok. — A tisztikar, a könyv- tárnokot kivéve, élénk ovatóik mellett ismét egyhangúlag megválasztott. Könyvtárnokká Maier ü r lett Pancsováról. — A tavaszi gyű- lése tetelek fejtegetésére ajánlottak: Maier, Király, Bontilovits urak. — Eddig van a szá- raz rajz — dióhéjba szorítva, mert bizony mondom, hogy a pancsovai fiók-egylet egy- egy gyűléséről tekintélyes vastagsága — könyvet lehetne írni.

De már most igazán nem tudom, vajjon mit csináljak. A gyűlésről irjak-e jellemrajzot, melyhez oly gazdag anyag kínálkozik; arról a községről irjak-e részletes helyrajzot, melyet én ezáltal a provinciális községek mintá- képeül deklarálók; arról az ősz és mégis ifju lelkészeiről irjak-e, a ki életében először hoz- zott zavarba a papoktól alkotott fogalmaira nézve; franczföldi kollegáimról irjak-e, kiket az ország különböző részéből oly szerencs- en hozott össze a sors kegye, hogy méltán irigységgel tekinthet rájuk minden szomsz- dós község; azokról a szép, rendes, tiszta, a kor igényeinek teljesen megfelelő iskolákról irjak-e, a melyekhez hasonló én provincián nem csak nem látam, de álmodni sem tud- tam. Azokról a komoly, de lelkesült, higgadt, de minden szépre, nemesre áldozatkész elől- jáságról szóljak-e, melytől ez a község ilyen kis földi paradicsomává változta? Nem tud- dom én, hogy a lelkész, a tantestület, az előljáróság közül a haladás és tökéletesedés genuisa melyiket itélné méltóbbnak a borost- yán koszorúra, de nekem lelkiismeretem azt sugallja, hogy ennek a három faktornak mind- egyike teljesen méltó a babérkoszorúra. Uraim, ilyen rendnek, tisztaságnak, példányzerű isko- láknak a megteremtéséhez egy-egy tényező- nek a munkássága igen csekély. Az aya, a fiu, a szent lélek — ez a bibliai szenthárom- ság, mely az ember földi életében oly nagy szerepet játszik; az egyértelmű, békeesség és munkásság személyében; az alkatotól ilyen példány községet, ilyen szép és rendes isko- lákat, tanítói lakokat. — Tisztelt olvasóm! Ha fogalmat akarsz szerzeni magadnak egy pél- dány községről, szándokolj el Franczföldre! Ha látni akarsz mintá iskolát, kopogtass be a franczföldiekbe! Ha ismerni akarsz ügybuzgó lelkész és tanítókat, áldozatkész polgárságot és előljáróságot: zörgess be Franczföldre; ott mind ezeket meg fogod találni. Az Isten él- tesse őket a nagy társadalom és a haza ja- vára sokáig — egyenkint, együttesen! Ez kívánja nekik a gyűlés nevében:

A tudósító.

Mezőrendőri, vadászati jog és a vadászati rendészet mizeriái a n.-kikindai határban.

Ha valaki fogalmat akar szerzeni magá- nak a hajdani tatárdulásokról, úgy bő alkalmá nyílik arra a n.-kikindai határban. Elképzelve a nem csekély mennyiségű tengeri lopásoktól, tessék csak meghallgatni azon fejjajdulást, melyet résztint a földbérlok és résztint a földtulajdonosok maguk hangoz- taltak. Oly állapot ez, mely nem honunkban, hanem talán ott a Zulukafferek vadonjában türhető.

A tengeri helyenkint még le sincs szedve, már is falkákban hemzseg az ökor- és juh- csorda lépve-törve mindent ami utjokba ke- rül, nem elég, hogy az idén a termés anélkül is mostoha, még az a kevés is ami termelt, tönkre tetetik általuk.

Tehát a kikindai határban csak az a gazda és mindenható, ki nyájutalajdonos? én azt hiszem, hogy nem, mert a jog egyenlően méretik a szegénynek ép úgy mint a gazdagnak, vagy kivételes állapot alatt állana e község?

Hírből tudom, hogy valami mezőrendőr- ség létezik e határban, mert látni még egyet sem látam, pedig igen sürűn megfordulok ott, no már kérem az ily rendőség akár van, akár nincs, de én még is nem őket vádolom ezen vandalizmus miatt, hanem főnököket, és ez gondolom egy közséi előljáró, mert létező mezőrendőri szabályok szerint ennek volna kötelessége hetenkint az egész határt bejárni s magának meggyőződést szerezni

mindenéről, a kihágókat pedig békés uton rendre utasítani, végső esetben ellenük a tör- vény kérelhellen szigorát hivatalból alkalmazni.

Hat mire való az 1840. évi IX. t. cz., talán csak azért, hogy irott malasztként tündö- köjék?

Ime most már a föld felszántva, több he- lyütt búzával bevetették, az a legutóbbi eső által nedves állapotba jutott, helyenkint már csirázik, kérem már most, vajjon hasznára van-e a vetésnek, ha azt a birka csordák most össze-vissza tiporják, ahol pedig már kikelt, később majd tövig letelelik?

Szemtanuja voltam a napokban egy esete- nek, amidőn egyik tanyatulajdonos 3 csapat birkát még labon álló tengerijéből kihajított, ha gyors segély nem érkezik részéről, a pász- torok ott a helyszínén szonika agyon verik.

Felsoroljak-e még többet, azt tartom, hogy felesleges, elég lesz tán ezen sajnos állapot illusztrálására ennyi is, de ha több kívántatik, tartok még tartalékban egy jó csomót.

Végzavam tehát e tekintetben az: leg- gyen rend a határban, s teljesítse hívebben kötelességét az, akit e vád mulasztásai avagy elnézéséből eredő kárunkért méltán terhel, za- bolót a magukat fékezhetetleneknek tartó marhatulajdonosoknak!

Eddig a mezőrendőri állapotról, lássuk már most hogyan allanak ugyanitt a vadászati jog és vadászati rendészet ügyei.

Itt is csak ott vagyunk, ahol a mező- rendőrségnél, vadabbnál vadabb az állapot, pe- dig a valóságos vad vajmi csekély számban található. De hát hogy is lehetne az máskép, mikor minden tanyabeli csőzének fegyvere van, ha már ponizorva nem jár, de a tengeri- ribe leskelődve, ternerdek nyulat össze lövöl- döznek, még mielőtt a törvényszabta vadászati ideny kezdetét venné, és anélkül hogy csak egynek is volna vadászjegye; továbbá hogyan szaporodhatna a vadállomány, mikor éjjel-nap- pal, keresztül-kasul czirkálnak a nyecsopor- tok, mindegyike 6—8 ebbel, anélkül, hogy azoknak csak egyikén is az elől kólcncz függne a nyakán, képezhető, hogy ezek hány serdülő nyulat fojtának össze, sőt van eset reá, hogy vén nyulakat is, ha a talaj sáros, elfognak; az egész határban mit sem halhatni egyébét egész nap, mint folytonos kurjongan- tásokat, a kutyák pugatását (ösi szokásuk) az üzbe vett nyulak után.

Ez az egyik árvoyaloda a valódi állapotról, de van ennél még sötétebb.

Ty. L. topolyai uradalmi ispánnál történt a napokban daczára annak, hogy vadászjegyet és bérleti jegyet a n.-kikindai határról elő- mutatta, három szerb paraszt egyén által kör- löröltetett s töle a fegyvert erőszakkal el- vették.

Kérdem most már milyen jognál fogva? mert ha még megbízottjai is a vadászberlok- nek, akkor sem lett volna szabad ezen qua- lifikálhatlan büntetés nélkül nem hagyható tetet elkövetniök.

De nem az első eset ez ám, miért is: közhírre teendő volna a közséi hatóság által a legkiterjedtebb mő- don a községben egy mint a pusztá- kón, hogy fegyvert elvenni vala- kinek szigoruan tiltatik, elégséges, ha az illető személyt kitűzve, feljelentik a jog- talanul vadászott, mert könnyen meglehet, hogy mint a fent jelztemet esetben is előfordult, a jogossan védekezőknek fegyver sárkánya fel volt húzva, dulakodás közt egyik a másikat igen könnyen agyonlőhette volna;

látásanak el továbbá a vadá- szati bérlok irástudó, nem kétes előéletű csőzseji fővegükön bizo- nyos ismertető jelel (például sárga plehből), hogy a vadász már távolról felis- merhesse az illetőt, mert az ily megtámadó személyben sokszor a legveszedelmesebb zsvány is rejtőzött, már pedig ilyennek a fegyvert átengedni, talán még is életveszélyes dolog lenne?;

átanya és nyájebeknek kolonc- czal való ellátásuk szinte a legszigo- rubban rendelkeznek el;

a jogtalanul vadászók kérel- hetlenül üldöztesenek; elvégre:

tiltassék meg a gyalog vadászta agarakal és ha ez tényleg mind meg- történik, akkor egy pár év után a vadálló- mány telemessen fog szaporulni, és így a bérleti összeg is gyarapodik, mely jövedelem- forrás szaporulata ugy hiszem a községnek — minthogy daczára a roppant — mondhatni mesés összegű évi nagy bevételeknek köz- ségi pótdót kéntelen kivetni — előnyére fog válni.

Még egy körülmény van amit szinte el nem hallgathatok. Mint tudomásomra jutott, e községnek vadászati jogbérlete most jövő 1885. év január 1-én lesz ismét 3 évre ki- adva. Nem mondom, hogy az eddig elért vadászati bérösszeg túlságos, avagy csekély, de semmi szín alatt nem tarthatom rendjén valónak, hogy valaki — a földbirtoknak el- választatlan jogából új letet csináljon, mert ha már mi földbirtokosok is kénstelentünk törvényeink szerint vadászbérletet fizetni, ugy történnék az tulterheltes nélkül akként, hogy mielőtt a vadászati jog bérlete ávrérés alá kerülne, határozatlanék meg ezt elő- zőleg a vadászok száma és az évi tagsági díj egyénékint, és az inté- kedése a közséi hatóságnak — természet- lenen közséi pótszabályzattal szolgalna aztán az évi bérösszeg kikiáltására szolnmértékül, de szoros feltétell a bérbe vevőnek is, hogy miéért, azt is megmondom.

Tapasztalattól tudom, hogy egyik urbéres községben kivettek e jogot 50 frtért bérbe, a bérlet a tagsági díjjal 3 frtba szabták ki, és kaptak — mert hat az ember, ha vadász, kénytelenítetik — 60 vadászó egyént, ergo 50 frt helyett, bevettek évente 180 frtot.

Itt tehát, és lehet hogy több helyütt is, így van, nem csak a község vadász közönsége (aki anélkül is néha éhen kórász) lett tulterhelve, de maga a község mint jogi testület és a magas kincstár is károsodást szenved, mely érdekeket megvédeni pedig, úgy hiszem, mindegyikünknek honfiai szent kötelessége.

D. Bodó Sándor.

Színház.

34. előadás, szerdán november 12-én: „Oh azok a férfiak.“ Vigjáték Rosen Gyulától. A legtöbb jó, a mit ez előadásnál szemben tehetünk, az lenne, hogy agyonhallgassuk. De nekünk nemcsak a színészet ügyét hanem a közönség érdekeit is megóvni kötelességünk és azzal, hogy ez estét itt szóba hozzuk, azt szeretnénk elérni, hogy közönségünk, mint eddig, úgy a jövőben is meglegyen kimélve attól az élvezettől, hogy előadás helyett próbát lásson.

Mert mindent összevetve, az az est legelőbb egy kevésbé sikerült próba számban megy el, akkora fejtelenség és kapkodás uralkodott a színpadon.

Olyan szintársulatnak pedig, mint a Morsnyie erre annyira nincs szüksége, hogy még közönségünk is, — nem tudván érteni a dolgot, tréfára vette s nevetett ott, hol a bosszankodás is indokolt lett volna. Akár komoly mulasztás volt a dolog, akár tréfa, ajáljuk komolyan az ismétléstől való tartozkodást. Az ilyen dolgokkal úgy járhatni, mint a mesebeli pásztorgyerek, aki addig tréfált a farkasjajszóval, míg végre a komoly veszedelemben segítség nélkül maradt. Publikumunk úgy is kevés; riasszuk el azt néhány könyvnyelmen vett estével, aztán nincs oly művészi játék a világon, a mivel visszahozhatók a társulatnak.

35. előadás, csütörtökön november hó 13-án: Csiky Gergely új színműve: „A szép leányok.“

A darab előnye és hátrányai felett sokat vitalkoztak a napi lapok annak idején. Annyi bizonyos, hogy a szerző, drasztikus ugyan, de hálás témát választott s a színek, mellyekkel fest, az élet színeit: napfény és árnyék vegyest.

A darab színrehozatala mindenestre szerencsés gondolat volt, mert nagy művelzet nyújtott a közönségnek, a társulat egy jeles nőtágjának pedig alkalmat adott fenyő drámái tehetségének a legszebb oldalról való bemutatására. Perla egy kisasszonyt értjük, kinek Terka szerepe felülmúlta mindazt, mit eddig tőlünk látunk s ezzel azt hisszük, nem keveset mondtunk. Az érdelem oly mély és igaz burjain játszott egész este; a fájdalom különböző nyilvánítására örömeink és kicsapongásának visszatükrözésére oly hü és találó vonásokat használt, hogy a közönséget tapsról tapsra, elismerésről tüntetésre és zajos éljenzésre ragadta. Ez élethű és bensőségletes játéka alig mondhatni egyebet, mint a mit a francia közönség Molière-nek színművi pályája kezdetén a színpadra kiállott: rajta ifjú művész előre: ez az élet, ez az igazi művészet! Ez estét a kisasszony mindig legszebb sikerei és legjobban kiérdemelt diadalai közé számíthatja, s mi örövendetes kötelességet teljesítünk, midőn őszinte örömmel gratulálunk hozzá.

A minden irében sikerült alkotás mellett Kaczér Nina sokkal kisebb szerepében meglehetősen háttérbe szorult, noha játéka figyelemre méltó volt. Nagyon sikerült alak volt a Püspöki Köcsöge, a Csiky-féle proletár-alakok egyik legjobbjika, valamint Fenyéri Jancsója, a mindig perlekedő jövendő. V arady-né Luizajáról csak azt mondhatjuk, hogy sokkal szebb, mint jó volt. Fodor urnak pedig azt kell észébe juttatnunk, hogy még a skalázó Skála hőbortajban is van egy határ, melyen túl a művészből vásári bódéba való komédia lesz. Egészben az előadás a legjobbak közé tartozott, miket e társulattól látunk, a miért az elismerés első sorban az első helyen említett főszereplőt illeti, ki láthatólag magával ragadta művésztársait is.

36. előadás, szombaton, nov. 15-én, Offenbach operettje: „Orpheus a pokolban.“ Az operette még abból a korból való, midőn Offenbach eredeti dallamokban bővelkedett és dallorásra ugyszólván túlradt. Izlettető erre már a nyitány, melynek hervadtalan szépségű egyes részletei közönségünket tapsra ragadták. A közönség ezen tapsáló kedve mindvégig fenmaradt és volt is elég ok rá; mert a muzikus bohóság élénk és sikerült előadásban pergett le s csaknem minden szereplőnek jutott alkalom és mód magát érvényesíteni. — A Tiszai pár mint Jupiter és Euridike remekelt, míg Toldy mint Pluto s Püspöki mint spanyolviaszkos Styxviléz arattak tapsokat. A sikerült előadást tele ház nézte.

37. előadás, vasárnap november hó 16-án: „A feleskei notárius.“ Régi ismert bohóság, mely tarka sokaságával és komikus bonyodalmaival nem szokta eltéveszteni hatását; de a hatás egy lényeges feltétele a fényes kiállítás, gyors színváltozás és nagy személyzet, mind oly kellékek, mellyekkel színpadunk csak cum grano salis rendelkezik. A siker közönszerősége egyebiránt annak is tudható be, hogy a címzerpet Püspöki szokatlan bágyadsággal interpretálta; pedig Püspöki legjobb színészeink egyike s mi csakis tul-

ságos igénybevételenek tulajdonítjuk e ritka jelenséget, valamint annak, hogy ő kevésbé mozgékony természetű bir, mint a feleskei notarius igényel. A mellészerepek kevés kivétellel ismert jó kezűek voltak; Tiszai mint vőlegény és V arady mint juratus egyenesen brilliroltak.

38. előadás, hétfőn, november 17-én: „Sakk a királynak.“ Molnár György vendégjátékául. Dóczy zamatos és a német író széplemes élczeit még fokozottan visszaadó nyelvezete már maga is olyan élvezet, melyben a közönséget elégszer nem lehet résztesíteni.

Érdemes vendégünk ez este mint a dohányt gyűlölő I. Jakab király mutatta be magát s egész föllépte azt az öntudatot s biztosságot tanusította, mellyel csak befejezett művészek rendelkeznek s mely a legapróbb részletekben is érvényesül. A közönség, mely a Molnár esteken megszokottnál gyéribb számban volt jelen, elismeréssel adózott úgy a főmint egyes mellészereplőknek, különösen Rózsa Rózsika kisasszonynak, kinek kocsmajelenete kifogástalan kedvességű volt. Kézdi ur még mindig a régi s nem egyszer rontja mororosságával a kellemes összhangot. Ő úgy látszik a haladást csak köréből ösmeri. — O.

A városi színház heti műsora.

Szombaton, november 22-én: „Donna Juanita“, nagy operette Suppé-től.

Vasárnap, november 23-án: „Csicsóné“, új népszínmű énekekkel.

Hétfőn, november 24-én: Molnár György vendégfölléptével „A lowoodi árva“, színmű.

Kedden, november 25-én: „Üdvöske“, operette.

Szerdán, november 26-án: „Stern Izsák, vagy: „Egy a mi népközlő“, új népszínmű.

Csütörtök, november 27-én: „Az új házi úr“, francia bohózat, itt először.

Vasuti ügyek.

(Hannover-Magdeburgi-magyar vasuti kötelek.) A már közzétett és folyó évi november 15-én életbe lépő XIII. pótlékban foglalt Czegléd o. m. á. v. t. magdeburgi Mka 2-92-nyi díjtétel aszalt szilva, szilvapép és aszalt gyümölcs szállítására ezenel Mk. 4-92-re helyesbítették.

(Szab.-oszt.-magy. államvasut-társaság.) Arverési hirdetés. Alomásainkon és kocsjainkon az utazó közönség által visszahagyott és feltalált, eddig el nem vitt mindazon különféle ruhák, esernyők, sétapálcák stb. tárgyak, melyek már 3 hónapnál hosszabb idő óta őriztetnek, az üzletszabályzat 33. §-a értelmében folyó évi november hó 26-án d. u. 2 órakor Budapest állomásunk podgyász-kiadási helyiségében el fognak árvereztetni. Az igazgató bizottság. talmaznak.

HIRHARANG.

* **Erzsébet királyné ő felsége névnapját** városunk hagyományos kegyelettel unnepelte meg. Déléltől 10 órakor unnepléyes isteni tisztelet tartatot a róm. kath. plébánia templomban, melyen jelen voltak a helyb. özszer hivatalk képviselői előjárójukkal élükön, a cs. kir. és a honvéd tisztikar, és nagyszámu közönség. Ugyan e magasztos nevnap alkalmából Torontálmegye közönsége f. évi november hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy a magas belügyminiszterium utján üdvözlő felirat menesztessék a trón számára, kifejezvében ebben e megye lakosságának hü ragaszkodását, hógólatát és megtörhetlen hűségét a dicsőségesen uralkodó királyi ház családtagjai irányában.

* **Közszeretetek örvendő följegyzők.** Rónay Jenő névünnepe, újból alkalmat nyujtott hivatalnoktársainak, hogy öt együttesen felkeresve, igaz magyar szívből erredő szerencsekívánataikkal üdvözöljék. E névnapon, nem a sokréti, kisebb vagy nagyobb személy állás érdekeket legyező kiszámítás vezette, hivatalnok társait, ismerőit és barátait az unnepelhez, hanem azon őszinte szeretet, tisztelet és ragaszkodás, mely egyedül képes megóvni a hivatali összetartás és barátság lánctól, a megrózsásodás — azaz: közönbőség, a szétválás, azaz: elszakadástól. — A szeretet és nagybecsülés az egyetlen talizmán, mely a szűk, de a jó vagy rossz eshetőségeiben eléggé gazdag világot, az irigykedés, féltékenység és szellemi ambiciózik lidérc nyomásától megóvhatja. Az Isten tartása és oltalmazza őt a haza, közügy és hivatal érdekében és mindnyájunk örömére.

* **A „Torontálmegyei magyar nyelv terjesztő egyesület“** alapszabályainak a miniszteriumhoz való felküldésével ns. Kovács Ágoston ur bizatott meg, ik nagy valószínűséggel azt már fel is terjeszté. A munkát egész erővel csak az egyesület és pedig első sorban főleg felolvasások s a könyvtár gyarapítása s társalgási órák rendezése s ha lehet egy ovoda nyitása által akar hatni és munkálni.

* **A „Torontáli atletikai club“** e hó folyamán alatt helyben a csinos kis termében tartotta alakuló közgyűlését, melyen, a nm. m. kir. belügyminiszteriumhoz felter-

jesztendő alapszabályok záradékolásának megtörténte, egy ideiglenes tisztikar szerveztetett s ebbe közfelkiallással elnöknek: Rónay Jenő m. följegyző, művezetőnek: Dr. Mihálovits Odón m. alügyész, titkárnak: Lestyánszky Janos m. tb. aljegyző, pénztárnoknak: Balogh Karoly m. aljegyző választatot meg. Ezenkívül a házszabályok kidolgozására, nemkülömben a club számára szükséges alkalmas helyiségnek beszerzésére Szalay József reform. lelkész elnöktele alatt Vécey István és Reitter Oszkár tagokból álló bizottság küldtetett ki azzal, hogy az eredményről a club elnökének mihamarabb tegyen jelentést.

* **Városi főorvos havi jelentése.** F. évi október hóban nagy-becskerek városában észlelt egészségügyi viszonyokról. A halálokok következők: vörheny 1, hasihagyomány 1, más betegség 42, összesen 44 eset.

* **Erzsébet napja** illetőleg nov. 19-ike egészen meglepte városunk lakosságát, amennyiben már virradóra az utcákat és háztetőket pár ujnyi magasságú hó borította. Volt is arcmosogatás meg hólabdadobolás; de sietni is kellett ám vele, mert a délelőtti órákban a hó ismét a megsemmisítés felé — a pocsolayhoz indult tán valamennyiünk bosszankodtatására. — Hiába jön a hó, ha nincs hon a — tisztartó!

* **Torontálmegyei gazdasági egyesület** által folyó évi szeptember hó 25., 26., 27. és 28-án N.-Kikindán rendezett és gépversennyel egybekapcsolt gazdasági kiállítás minden tekintetben oly meglepően kedvező sikert eredményezett, hogy e részbeni legvérmesebb reményeinket is felülmulta.

* Folyó hó 14-én nyitotta meg unnepléyesen Fein Fülöp új tulajdonos a „Korona“ című vendéglőjét, mely mint fekvésnél, mint kényelmes berendezésnél fogva hivatalos lesz, úgy az idegenek mint helybeliek magasabb mérvű igényeit is kielégíteni. Fein Fülöp már mint kávéháztulajdonos bebizonyította, hogy nem csak hivatalos, hanem kellő tulajdonságokkal is bir az illetén és hasonló vállalatok vezetésére. Finom modora, berendezési ízlése, és aldozó készsége, mint eddig egy ezután is bizonyosan nagyszámu látogatókkal fogja megörvendeztetni helyiségeit; páratlanul jó konyhája, nagyszámu tisztja, egészséges és komfortabel berendezett szobái pedig eléget teendnek azon igényeknek, melyeket az időszaki haladás és polgárosodás követelnek.

* **A magyar szépségek albumának** hazafias ügyet a fővárosi és vidéki előkelő társaságok élénk részvéte már végleges sikerre vezette, ugyanarra, hogy a nagyszámu jelentkezett és fölvevett szép hölgy méltán képviseli a magyar szép tyust. De miután az album egyik főintenciója az, hogy hazánk legkülönbözőbb vidékeinek szépségei teljes számban legyenek általa bemutatva, szükséges, hogy a hazai ifjúság válllvetve támogassa ezen hazafias ügyet, melynek győzelme dicsőségükre fog valni. A szépségalbum egy magasrangú támogatója legközömbösebb elhatározta, hogy hazánk legszebb hölgyét egy nagy értékű díjjal fogja kitüntetni, mely egy nevezetes magyar ötvösmű motívumai után készülő ékszerből fog állani. Ez ismét egy bizonyos annak, hogy az albumnak magasabb körökben is kiváló fontosságot tulajdonítanak. Buzdításul fog a díj kitézése szolgálni nemcsak a versenyző hölgyközönségnek, hanem az ifjúságnak is, mely igyekeznék fog arra, hogy a szépség pálmáját az ő vidékének szépe nyervek el. Hogy e cél minél biztosabban elérhessék, szükséges, hogy városuk és vidéke szépeinek címeit minél teljesebb számban küldjék be Ellinger Illés mutermébe, (Budapest Erzsébet tér 7.) ki a meghívókat a címeknek megfogja küldeni.

* **100 frtnyi jutalomban** részesül az, ki Beniczky György folyai nagybirtokos ur tanyájáról f. hó 9-ről 10-re menő éjjelen egy 4 éves almas deres szürke szőré helyeg-nélküli paripa és egy 5 éves világs pejszöru csillagos homloku, helyeg-nélküli kanczaló, továbbá egy sárgára festett, kivágott oldalú, fekete bőrrel párnázott ülésű elhasznált ruganyos kocsi és egy pár paraszt szerszám tulajait kérezeriketi, esetleg az ellopott tárgyak feltalálhatását kideríti. A két ló 300 frt, a kocsi 60 frt, a löszerszám 10 frt értékű.

* **Új zeneművek.** Tábrszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapest megjelent: „Négy zenemű“ szerző Ábrányi Kornél. 1. sz. Magyar Rhapsodia (6 magyar ábrával.) „Nincsen annyira tenger csillag...“ „Barna legény...“ zongorára. 1 frt 50 kr.; 2. sz. „A hegedűs“ (Hevesi József.) Ballada magyar irányban énekhangra zongorakísérettel. 80 kr. 3. sz. „Távol tőle“ Ábrándkép. „Suite de Valses“ zongorára. 80 kr. 4. sz. „Három eredeti dal“ énekhangra zongorakísérettel. a) „Csillagok az ég“ (Gyulai Pál.) b) „Az édes almának piros a virága“ (Imrefi.) c) „Holdas éjben“ (Komócsy József.) 90 kr. A négy szám ára összesen 4 frt.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Előfizetési Felhívás. Manapság kellenén túl ki van szakítva a gyermek a családi körből, saját bájos kis világából, és a szabad természet életétől. —

Visszavezetni őt oda, — a családi nevelés természetes módszerének varázsát éreztetni, — a gyermek kedélyvilágában keresni föl a jellemfejtés legbiztosabb eszközeit, — a vallás-erkölcsi nevelést a szabad természet szeretetére alapítani, — a játékot a nemesítő munkásság alapvetőjévé tenni, és mind e természetes nevelési eszközt a gyermekekne istenfélelemhez, ember-szeretethez szoktatására használni föl: ezélirány, törekvése a „Kis Világ“ legújabb „Flóri Könyve“ czimvel november utolsó hetében sajtó alól kikerülő kötetnek.

A bölcsődtől az iskolai indulóig, az apró játék-tól a komoly munkáig: a mi csak hat a gyermek szívére és lelkére, kedélyére és jellemére, vidulására és munkásságára, a családi kör egész kis világa visszhangtot nyer a „Legújabb Flóri Könyve“-ben, melynek beosztása is követi a gyermekek kis világának folyását. A főbb részek ezek: Mesék. Nyelv-edző versikék. Közmondások. A gyermekszobában. Beteggyógyásckanal. Kis számoló. Fröbel-foglalkozások. A szabadban. Kis utazójátékok. Kis köszöntő. Dalok. Imák.

Hogy a költemények hatása a kis olvasókra közvetlenebb és maradandóbb legyen: kitűnő rajzolóink Gyulay László és Tahy Antal 50 eredeti rajza díszíti az 5 nagy-8° ivre terjedő könyvet. Az illusztratio ily családi olvasmányoknál rendkívül fontos úgy a nevelés, mint a széphas tekintetében. Ép ezért tértem el a kiadás szokott módjától, a kiállításnak könyvkiadókra bizásától; mert nem tapasztaltam, hogy kiadónk hasonló könyveknel eredeti illusztratiokra költenének. És ez teszi szükségessé, hogy a hasonlíthatatlan költéségebb magyar képes kiadásban támogatásért közvetlen forduljak a t. közönséghez és könyvkereskedésükhez.

A könyv ára fizve ötven krajczár; diszkiadásban legfőbbmobb velin-papíron, selyem diszkiadásban, vörös vagy arany széllel, két forint.

Az előfizetéseket és megrendeléseket Eötvös Károly Lajoshoz (Budapest, vámházkörút 10. sz.) kell intézni.

Előfizetési felhívás a „Magyar Történelmi Életrajzokra.“ A „Magyar Társulat“ a „Magyar Tudományos Akadémia Történelmi Bizottságával“ egyetlivel, elhatározta, hogy *Magyar Történelmi Életrajzok* czim alatt két havi füzetekben az olvasni szerető mivel közönség igényeinek megfelelő vállalatot fog megindítani, melyben az újabb kutatások eredményei élvezetes olvasmányt nyujtók, gondos feldolgozásban s illusztratiokkal, egykoru rajzok hasonmásával, térképekkel stb. állatva tetteinek közé.

Egy évfolyam ára 8 frt. Egyes füzetek ára, a gyönyörű műmellékletek nélkül 40 kr., azokkal együtt csak 50 kr. Hivatkozunk a közönség hazafias és a szép írást fejlett érzelmeire, és ismételtlen ajánljuk a páratlan művet, melynek kitűnősége mellett fölösleges egyebet felhozni, minthogy azt a fenn említett két tudományos társulat anyagilag és szellemileg támogatja s hogy Szilágyi Sándor akadémiái tag, jeles történelmünk szerkeszti.

Megjelent a „Szabadaltná paptár“ 1885. évre Legrády testvéreknel Budapestben, Szathmari György szerkesztése alatt. Ára 80 kr. Ajánljuk e csinos kiállítású számos illusztratiokkal ellátott, érdekesfeszítően szerkesztett naptárt mindenkinek a legjobban.

Szerkesztői tizenet.

Dr. I. B. Nagy-Szent-Miklós. Közleménye jövő számbunkban fog megjelenni.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

NYILTÉR. *)

Azon uri személy, a ki hat van forintnyi váltóösszeg és járulékaival évek óta tartozik, és bírói megállapítás daczára sem akar fizetni, felhivatik: hogy ha fizetett volna, azaz: kötelezettségének eléget, ez úgy a hely és személynevek előadása mellett körülményesen fog e lapok hasábjain a nyilvánosság elő hozatni, esetleg ellene a végrehajtás vezetett, illetve a csöd kéretni.

Nyitral kölcsönös segélyező-egylet, mint népbank.

*) Az e rovat alatt közlött cikkek nem vállal felelőséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

8128. sz. tk. 1884. (455—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskerek kir. e. f. tszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kokits János önkentes arverési kérelme folytán a nagy-becskerek kir. tszék területén lévő, Écskán fekvő, az écskai 270. sz. tkjvben A. I. 297. ö. i. sz. a. foglalt 420 frtba becsült egész ház, úgy az ugyanott 1893-b. r. sz. a. foglalt 346 frtba becsült egész szőlőre, ez utóbbira azzal, hogy az arverés napjág még be nem járt szőlő dézma váltásg részletek — az arverési vevő tartozik viselni — az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi december hó 13. napján, d. u. 3 órakor, ezen kir. tszék tkkvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 42 forint és 34 forint 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 4-én, 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskerek kir. e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1884. évi szeptember hó 27-én tartott üléséből.

Káposztaleves

holnap és minden pénteken „a koronához“ címzett vendéglő éttermében, I. emelet. — A hangverseny jó hírnevű Constantinovits Vasza zenekara adja. — Kezdeté esté 7 órakor. Alázatos meghívót teszi:

Fein Fülöp, vendéglős.

Arlejtési hirdetmény.

Melylet N.-Beeskerek város tanácsa részéről ezennel közze tetetik, miszerint a Rudolf-laktanyai pótraktár ablakaira alkalmazandó vastablak és drót-röstelyzatoknek beszerzése és a felállítási munkálatnak kiadása tekintetéből 1884. évi november hó 25-én, d. e. 9 órakor a városházi épület II. tanácsnoki irodájában nyilvános arlejtés fog tartatni.

Erre vállalkozók a kikiáltási árul szolgáló 1302 frtnyi összegnek megfelelő 130 frtnyi 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

A költségvetés és tervek az arlejtés napjáig a II. tanácsnoki irodában a hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

Kelt N.-Beeskereken, 1884 évi november hó 13-án.

Kulifay Lajos, polgármester.

Arverési hirdetmény.

Jovanov Vászó, melenczei lakosnak, Márts Milos és Pája, melenczei lakosok ellen mai napon megtartott árverés siker nélkül foganatositván, közhírré tetetik, miszerint lovak, kocsik, lószerszám, dísznők, egy fonott, elhordható magtár és egyebek f. évi november hó 28-án, d. e. 9 órakor, a melenczei község házában esetleg becsáron alul is elfognak árvereltetni.

Kelt T.-Beccsén, 1884. évi október hó 15-én.

Rankovits István, kir. bír. végrehajtó.

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-beeskereki kir. e. f. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fuleky Borbála, n.-beeskereki lakos végrehajtónak, Gyukits Gácsa, n.-beeskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 150 frt tökékövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében, egyidejűleg a n.-beeskereki kincstári uradalomnak 155 frt 91 kr., 692 frt 5 kr. és 345 frt, 975 frt 10 kr. tökékövetelése és jár. iránti végrehajtási ügyekben és a n.-beeskereki kir. tszék (a nagy-beeskereki kir. járásbíró) területén lévő, N.-Beeskerek városában, illetve határában fekvő, az 1292. sz. tkjvben A. I. 1328. öi. sz. a. foglalt ház és udvarra 720 frtban, — az ugyanitt A. f. 6877-c. r. sz. a. foglalt 200 — ölnyi szőlőre 21 frt 60 krban, — az ugyanitt A. II. 4103b-2. r. sz. a. foglalt 500 — ölnyi szürre 72 frt 60 krban — és az ugyanitt 7018-b., 7396-a., 7916-a. és 8577-b. r. sz. a. foglalt fel telek felének egy harmadrésze 761 frt 20 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi december hó 15-ik napján, d. e. 10 órakor, ezen kir. e. f. tszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 72 forintot, illetve 2 frt 16 kr, 7 frt 26 kr és 74 forint 12 kr készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-beeskereki e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1884. évi szeptember hó 27-én tartott üléséből.

Arverési hirdetményi kivonat.

A módosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weisz Hermann végrehajtónak, Jossimov Vaum végrehajtást szenvedő elleni 212 frt 60 kr. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a módosi kir. járásbíró területén lévő, Szerb-Pardany községben fekvő, a 433. sz. tkjvben A. I. 1-8. a. foglalt fel urb. telek egy negyedére az árverést 609 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi január hó 2-ik napján, délelőtt 10 órakor, Szerb-Pardany község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 60 frt 90 kr készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én, 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Módoson, 1884. évi október hó 8. napján.

A módosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Tarras községben az irnoki állomás üresedésbe jöven, erre pályázat nyitattik oly hozzáadással, hogy ezen állomással 360 frt évi fizetés egybe van költe.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényük f. évi november 30. napjáig alólírottaknál leendő beadására. Kelt Tarrason, 1884. november 4-én.

Vlaskalits Mihály, jegyző.

Ludoski Mladen, bíró.

Pályázati hirdetmény.

A Szárcsai körorvosi állomás üresedésbe jöven, annak választás utján eszközözendő betöltésére f. évi december hó 17-ik napja tüzetik ki. Ezen állomással o. e. 600 frtnyi évi fizetés; nem különben a képviselő testületek részéről megállapított látogatási díjak vannak egybekölte.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. — valamint az 1876. évi XIV. t. cz. 43 illetve 143. §§. értelmében felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig ezen szolgabíróshoz nyujtsák be. — Módoson, 1884. évi november hó 11-én.

Lebanovich István, szolgabíró.

Szálloda megnyitási jelentés.

Ezennel van szerencsém a t. cz. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy az általam helyben bérelt, ugynevezett

szállodát „a koronához“

f. évi november hó 15-én

megnyitottam.

Ezen szálloda tetőtől talpig helyreállított: új és elegáns butorokkal, nemkülönben nagyvárosi komforttal berendezetelt.

Az étterem az első emeleten létezik, és a kávéház helyiségekkel lépcsőzött által van összekölte. Azon körülménynél fogva, miután egy képzett konyhafőnököt, aki ismereteit a fővárosok legnagyobb vendéglőiben gyűjtötte, felállítottam, azon helyzetben vagyok, hogy mindig válogatott jó étkekkel szolgálhassak.

Megrendelések dísz- és másnemű ebédekre házon kívül is elfogadtatnak. Valódi bel- és külföldi borok. Múltányos árak, pontos és figyelmes szolgálat. Legujabb szerkezetű tekeasztalok. Nagy választék hírlapokban.

Megköszönve az eddig a t. cz. közönség részéről irántam tanúsított jóakaratot, eszedem, miszerint méltótlasság engem ezzel az új vállalatomban is részesíteni.

Nagy-Beeskereken, 1884. évi november hóban.

Alázattal

Fein Fülöp, vendéglős.

Értesítés.

Van szerencsém alábbi árjegyzéket kiválóbb fogyasztási cikkeknek a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani.

A nálam való közvetlen megrendelésnek haszna annyira szembetűnő, hogy vidéken lakó egyének érdekében álland, legjobb hírvénekn orvendező szállást üzletemet igénybe venni, s legyen az előítélet, avagy szokatlanság mi valakit eddigi megrendelésektől tartóztatá, az egyszeri kísérlet elegendő leend őt érdekeiről meggyőzni.

Vevőim mindazon előnyökben részesülnek, melyek a közvetlen forrásból való vétellel járnak, s jó árut olcsó árak mellett nyernek.

Az olcsó csomagszállítás, mely szerint 5 kilós csomag az ország minden tájékára csak 30 kr., a szigorú tisztesség elve valamint azon körülmény is, hogy minden fogyasztási cikkek bármint mennyiségben is szolgálhatok, vállalatomnak már is óriási kiterjedést kölcsönöztek, s egyszerű levelező lap elegendő mindent kényelmes módon, postautalvány vagy utánvétel mellett kézhez nyerni.

Árjegyzék.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Bécsei tormás kolbász, Pesti, Párizsi, Debreczeni, Győri füstölt, Kassai vagy Prágai sódar nyers, Füstölt marhabús, Marhanyelv füstölt, Szalámi magyar v. veronai, Krakói kolbász, Pörkölt szalonna, Rózsa paprika, Tarhanya, Macaroni, Gardinette l. láda, Caviar friss dobozban, Ajóka sós genuai, Sardinai orosz páczolt, Ementhali sajt legfinomabb, Groyi, Rozsaszó, Quaker, Parmat valói olasz sajt, Imperial rágó.

Nagyrabecsült megrendeléseit várva maradtam

kiváló tisztelettel

PLESCH H., Budapest.

HIRDETMEYNY.

Ő császári és apostoli királyi felügyeletének 1884. évi márczius hó 8-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindították a

XI-ik magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelme megpedig annak két-nyolczadrésze a vagyontalann magyar kir. hivatalnokok és vezei és árvi segélyezésre alakított alap, két-nyolczadrésze az országos kisedő-egyesület, egy-nyolczadrésze a pesti szegény gyermek kórház, egy-nyolczadrésze a „poszonyi jótékony-nőegylet gyermek kórháza“, egy-nyolczadrésze a „pesti jótékony-nőegylet“ végre egy-nyolczadrésze a húmél „Máriaegylet“ javára fog fordítatni.

E sorsjáték összesen 5.311-ben megállapított nyereményei az alább következő járdkterv szerint 195.000 forintra rúgnak, és pedig: 1 főnyer. 60.000 frttal, 4 nyer. egyenk. 5.000 frttal, 20.000 frt, 10 nyer. egyenk. 1.000 frttal, 20.000 frt, 10 nyer. egyenk. 500 frttal, 7.000 frt, 10 nyer. egyenk. 200 frttal, 3.000 frt, 10 nyer. egyenk. 100 frttal, 1.000 frt, 10 nyer. egyenk. 50 frttal, 500 frt, 10 nyer. egyenk. 20 frttal, 200 frt, 10 nyer. egyenk. 10 frttal, 100 frt.

A huzás visszavonhatatlanul 1884. évi decz. hó 29-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, főemelet); valamennyi lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legbübb póstahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyarúló közegeknél.

Budapest, 1884. évi november hó 1-én. (458-6.1)

Magy. kir. lottoigazgatóság. Freyseisen Ádám. (Utánnyomat nem díjaztatik).

A legelső utódti nyitóló Hoff János-féle malata-mellczukorkák két papírban vannak.

Hoff János-féle malata-kivonat egészségi sör 1 palack 60 kr. Hoff János-féle koncentrált malata-kivonat 1 pal. 1 frt 12 kr., kis pal. 70 kr.

Az orvosi tekintélyek mint például Beesben Dr. Bamberger, Dr. Schrötter, Dr. Schnitzer, Dr. Rokitsansky, Dr. Basch, Dr. Finger stb. professorok, Berlinben Dr. Frerichs, Dr. Langenbeck, Dr. Liebreich Oszkár stb. professor urak, rendelik ezeket számos köresetben a látható legfényesebb sikerrel.

Hoff János-féle malata-kivonat mellczukorkák 60 kr., 30 kr., 15 kr., és 10 kr. Hoff János-féle malata-kiv. egészségi csokoláde fel kilo 1. 2 frt 40 kr., II. 1 frt Valódi csakis a két zacskóban 60 kr. Negyed kilo I. 1 frt 30 kr., II. 90 kr.

Naponta beérkező gyógyjelentései

a gyengélkedő és felüdülteknek a mell- és tüdőbajok, hurutos bántalmak, az emésztési és ideggyengeség, lesoványodás, verszegénység meggyógyításáról, örvendetes kezességül szolgál a szenvedőknek s megerősíti azok reményét a minden feljónak bizonyult Hoff János-féle malata-készítmények által való közeli meggyógyulás iránt.

HOFF JÁNOS urnak

Bécs, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8. a malata-készítmények feltalálója és készítőjének cs. k. udvari szállítója Európa legbübb fejedelmsegeinek.

Tekintetes úr! Egy álló esztendeig szenvedtem heves gyomorhurut és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer mígnem végre azon kitűnő Hoff János-féle malata készítményvel használtam; néhány hónapra a köhögés végkép elmúlt, étvágyam ismét megjött, s egészségem az ön Hoff János-féle malata kivonat egészségi söre által tökéletesen helyre lett állítva. Fogadják legforróbb hálámát. Egyszermind ide melketele egy közönséj íratot is küldök, sziveskedjék azt, minél szélesebb körökben köztudomásává tenni. Mező-Kovácsné Dr. NAGY ALAJOS, Jelkész.

Igen tisztelt uram! Sziveskedjék részemre 22 palack Hoff János-féle malata-kivonat egészségi sört küldeni utánvétel mellett. Ezen sör nékem igen izlik s jót tesz mi okból azt továbbra is fogom használni.

Tisztelettel SALACZ IMRE. Endrőd, Békésmegye, 1884. ápril 24.

Nagy-Lak, 1883. november 21. Kérem pósta utánvétel mellett 4 zacskó Hoff János-féle malata-kivonat mellczukorkát. Egyszermind annak valóban jótékony hatásáért a legmelegebb hálámát kell önnek kifejeznem. Mély tisztelettel WAGNER FÜLÖP, vendéglős, Nagy-Lakon.

Hivatalos gyógyjelentés.

Cs. k. 23. sz. katonakórház Zággyában. A Hoff János-féle malata-készítmények, egy a malata-kivonati sör, mint a malata egészségi csokoláde, az üdülő betegnek, valamint a hurut-, légzési- és emésztési bajokban szenvedőknek, mint kitűnő, erősítő gyógyszer használtatott. A malata-csokoláde igen ajánlható, ugy a betegek, mint az üdülőknél a reggeli kávé helyett.

Dr. KAISER, fő-törzsorvos. Dr. ISCHTIZ, fő-törzsorvos.

Kapható N.-Beeskereken: L. Mencer, gyógyszerész; Adán: J. N. Popovics; Dettán: Hack és Heldenwanger; N.-Kikindán: E. Bretner, gyógyszer.; Hatzfelden: L. Manzlin; O.-Beccsén: G. Petkovits; Tör.-Beccsén: Kaiser, W. Brem fiókja; Ujvidék: D. Koda, Wagner testvérek; Pannocsván: Graf, Bauer gyógyszer.; Rodda: Perjámoson: Joemann Karoly; Zimonyban: Fr. Benkó gyógyszer.; Temesváron: A. Babusnik, A. Kerner, St. Tárcaay gyógyszer.; Werschetzen: Br. Hoffmann, E. Frank; Zentán: Géza Kupkay, gyógyszer.; Belgradon: Dr. J. Gjuric, gyógyszer.

60 legfényesebb kiállítás. Aloyátea 1874. Bécs és Budapest 1882.

Megjelent!!

és ugy az alulírt czégnél mint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél kapható a

SZEGEDI KÉPES NAPTÁR XI. évfolyama a z 1885-i k évre

diszes színnyomatu borítékban a következő tartalommal és képekkel ellátva:

- 1. A felséges uralkodóház. 2. Évi naptár. 3. Naptári rész. 4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora. 5. A szegedi kir. törvényszék, kir. járásbírósi tisztviselőinek névsora. 6. Szegedi gyakorló köz-, valamint köz- és váltóügyletek névsora. 7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személynézetének névjegyzéke. 8. A százeves jövendölése. 9. Visszapillantás az 1884. évre (4 képpel). 10. Szellemidézés. (Vers.) 11. A vásárfia. Népies elbeszélés, írta Pa-lótás Fausztin. 12. Épülő Szeged. (3 képpel). 13. Kurátor ur unokája. Irta Sz.-Kovács P. 14. Népdalok. 15. Régi nóta. Irta Sz.-Kovács Pál. 16. Adomák. (5 képpel). 17. Magyar- és Erdélyországi országos vásárok. 18. Üzleti értesítő. 19. Bélyegmutató.

A naptár ára csak 30 kr.

E vállalatot a n. é. hazai közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, — kiváló tisztelettel

Burger Gusztáv és társa könyvkiadóhivatala, könyv- és könyvmdája SZEGEDEN. (440-33)